

Mészöly Miklós

Az ablakmosó című darabja Miskolcon

Az itt közölt dokumentumok Mészöly 1957-ben írt *Az ablakmosó* című burleszk-tragédiájának miskolci bemutatójára vonatkoznak. A darab a Miskolci Nemzeti Színház kísérleti színpadán 1963. március 15-én debütált, utána a másnapra tervezett előadást ugyan még megtartották, ám ezt követően a darabot nem adták elő többször, és annak lehetősége is meghiúsult, hogy Budapesten mutassák be. A Miskolci Nemzeti Színház archívumából és a II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár helyismereti gyűjteményéből válogatott korabeli fényképek, dokumentumok, újságcikkek bepillantást nyújtanak a Mészöly írói pályája szempontjából is jelentős esemény körülményeibe.

A helyi történesek megvilágítását szolgálja a Miskolcon működő Értelmiségi Klubnak a bemutató másnapján (1963. március 16.), mások mellett a darabot rendező Ruttkai Ottó és a szerző, Mészöly Miklós részvételével lebonyolított ankétjának eredeti, gépelt *Vitaanyaga* is. (Az Értelmiségi Klub a Társadalom- és Természettudományi Ismeretterjesztő Társulat szervezésében működött, és az 1950–1960-as években Miskolc kulturális és tudományos életében fontos szerepet töltött be. A korabeli sajtóban nem található alapításra utaló írás, viszont számos program szerepel a TTIT Értelmiségi Klubjának szervezésében, amely többféle írásmóddal szerepel: kis és nagy kezdőbetűvel egyaránt. Tagjai a város kulturális és tudományos intézményeihez köthetők, valamint írók, költők, tudományal foglalkozó szakemberek. A lapokban megjelent hirdetésekben kiderül, hogy rendszeresen szerveztek előadásokat, beszélgetéseket az érdeklődők számára. Ami a tagokat illeti, az 1956-os események kapcsán említenek néhány személyt, akik részt vettek a Klub működésében. — Csoma-Simon Mária könyvtáros és szolgáltatási osztályvezető szíves közlése a II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtár helyismereti gyűjteményének hozzájárulásával.)

Moklovsky Réka

Mészöly Miklós
Budapest, XII.
Városmajor-u.48.

Budapest, 1962. december 22.

Hollósy Egon
Budapest, XIII.
Pannónia-u.18.V.2

Igazolom szóbeli megbeszélésünket, melynek értelmében megállapodtunk, hogy az általam írt "Ablakosó" c. színművemhez Ön elkészíti a kísérőzenét a Miskolci Déryné Nemzeti Színház rendezői instrukciói szerint.

Ennek megfelelően az előadás után megillető szerzői jogdíj megoszlása 100 % alapulvétele mellett a következő:

Mészöly Miklós.....85 %
Hollósy Egon.....15 %

Amennyiben a darab további bemutatja a fenti előadás részére készítenő kísérőzene tekintetében nagyobb vagy különlegesebb munkát igényelne, úgy ennek tekintetében külön megállapodást kötünk.

Amennyiben a mű bárhol színpadi, rádió vagy televízió változatban bemutatásra kerülne, az a fentiek szerint megírt kísérőzene nélküli nem bemutatható, a bemutatás intézkedései a szerzőtől függenek.

Jelen levél egyszerű kereskedelmi levél s mint ilyen bélyeg és illetékmentes. Per esetén ezen költségeket az arra okot szolgáltatónál tartozik viselni.

Mészöly Miklós
Mészöly Miklós

Fentieket tudomásul vettem és a kísérőzene elkészítését ennek megfelelően vállalom.
Budapest., 1962. dec. 22.
Hollósy Egon

Mészöly Miklós megállapodása Hollósy Egonnal, a kísérőzene szerzőjével, 1962. december 22.

MISKOLCI NEMZETI SZÍNHÁZ
MISKOLC, DÉRYNÉ UTCA 1
TELEFON: 14993

8-15/963

Megállapodás

A Miskolci Nemzeti Színház az 1962/63.-as színházi évadban kísérleti előadás keretében bemutatja - Hollósy Egon kísérőzenéjével - Mészöly Miklós: "Az ablakosó" c. bűnügyi-tragédiáját.

A darab bemutatásához a szerző hozzájárul.

A színház a bemutatott darab előadásainak bruttó bevételén után 15 % jogdíjat fizet a Szerzői Jogvédő Hivatal útján Hollósy Egonnak.

Miskolc, 1963. február 6.

Mészöly Miklós
Mészöly Miklós

Ruttkai Ottó
Ruttkai Ottó igazgató

*Jogvédő hivatali levél
1963. 2. 6.*

A Miskolci Nemzeti Színház szerződéskötése Hollósy Egonnal – a zeneszerző és Ruttkai Ottó igazgató-rendező aláírásával, 1963. február 6.

MISKOLCI NEMZETI SZÍNHÁZ
MISKOLC, DÉRYNÉ UTCA 1
TELEFON: 14993

8-15/963

Megállapodás

A Miskolci Nemzeti Színház az 1962/63.-as színházi évadban kísérleti előadás keretében bemutatja - Mészöly Miklós - kísérőzenéjével - Mészöly Miklós: "Az ablakosó" c. bűnügyi-tragédiáját.

A darab bemutatásához a szerző hozzájárul.

A színház a bemutatott darab előadásainak bruttó bevételén után 8,5 % jogdíjat fizet a Szerzői Jogvédő Hivatal útján Mészöly Miklósnak.

Miskolc, 1963. február 6.

Mészöly Miklós
Mészöly Miklós

Ruttkai Ottó
Ruttkai Ottó igazgató

*Jogvédő hivatali levél
1963. 2. 6.*

A Miskolci Nemzeti Színház szerződése Mészöly Miklóssal – a szerző és Ruttkai Ottó igazgató-rendező aláírásával, 1963. február 6.

8-15/963
P: 3.190/960.

Mészöly Miklós -Ivóváramnak
Budapest
XII., Városmajor u. 48.

Kedves Miklósi!

A Jogvédő Hivatal nem előzött meg az általunk köztét megállapodással és reagcsodik hozzá, hogy a színház külön-külön állapodjon meg Veletek.

Íme mellékeltem mildőm a sz. módost, kérve, hogy annak egy példányát visszatartsa, 2 példányt aláírva postafordultával juttass vissza hozzám.

Miskolc, 1963. március 30.

Baráti üdvözléssel:
/Siklósi László/
művészeti titkár

Et.

Siklósi László művészeti titkár levele Mészöly Miklóshoz, 1963. március 30.

Mészöly Miklós - Az ablakosó című darabja Miskolcon

8-15/1963.
P.: 3.192/1963

Dr. Vas Zoltán Péterné elvtársnőnek
Szerzői Jogvédő Hivatal
Budapest
VII., Nyár u. 6.

Hivatkozással 611/1963. sz. átiratára, köszönik, hogy "Az ablakmosó" c. darabra vonatkozóan Mészöly Miklóstól és Hollósy Egontól a szerzők joguk visszaépül a megállapodás aláírt példányát, melyet szívesen továbbítunk a Hivatalnak.

Ádóig is köszönik, hogy Mészöly Miklós 8.5. Hollósy Egon pedig 1.5 % jogdíjat kap az előadások bruttó bevétel után.

Miskolc, 1963. március 26.

/Siklósi László/
művészeti titkár

A Szerzői Jogvédő Hivatal (dr. Vas-Zoltán Péterné osztályvezető) levele a Miskolci Nemzeti Színház Igazgatóságához, 1963. március 26.

Miskolc

Ajánlott

SZERZŐI JOGVÉDŐ HIVATAL

HIV. SZAM: KÖZPONT: VII. NYÁR U. 6. KÉLF. OSZT. V. DEAK FERENC U. 18. LEVELEIM: BUDAPEST 4. POSTAFIAK: 34. SZÍNHÁZI ANYAGELL. OSZT.: VI. NEMZETISZÍNHÁZ U. 18. Miskolci Nemzeti Színház Igazgatóságának,

BUDAPEST, 1963. márc. 26.
G. T. P. VII. KER. VÍDÓI SZ. 18. LEVELEIM: BPEST 4. 197. 14

OSZTÁLYVEZETŐ:	TELEFON:	OSZTÁLYSZÁM:	TÁRGY:
Somogyi	429-580	611/1963.	Szerződésk.

Kérjük, hogy AZ ABLAKMOSÓ c. darabra vonatkozóan Mészöly Miklós és Hollósy Egon szerzőivel kötött megállapodásuk egy-egy szabály szerinti aláírt példányát sürgősen beküldeni szíveskedjenek, mert ezek hiányában a jogdíjat felosztani nem tudjuk.

/Vas Zoltán Péterné/
(dr. Vas-Zoltán Péterné)
osztályvezető.

Sm.

Siklósi László művészeti titkár válasza a Szerzői Jogvédő Hivatalnak, 1963. március 30.

A MISKOLCI NEMZETI SZÍNHÁZ IGAZGATÓSÁGA
TISZTELETTLEL MEGHÍVJA ÖNT
A KÍSÉRLETI SZÍNHÁZ ELŐADÁSÁRA.

MÉSZÖLY MIKLÓS:

1963 MAR 22. AZ ABLAKMOSÓ

CÍMŰ BURLESZK-TRAGÉDIÁJÁNAK ÖSBEMUTATÓJÁRA

AZ ELŐADÁST 1963. MÁRCIUS 15-ÉN, PÉNTEKEN ESTE 7 ÓRAKOR
A NEMZETI SZÍNHÁZBAN TARTJUK

BNYV, MISKOLC

A Miskolci Nemzeti Színház meghívója.

SZÍNHÁZI NAPTÁR

ÉVES NAPTÁR	MISKOLCI NEMZETI SZÍNHÁZ	KAMARASZÍNHÁZ	TÖRÖK MÓNUSZ	MISKOLCI NEMZETI SZÍNHÁZ	KAMARASZÍNHÁZ
1. január	Szent János	A csóka és a székely	17. január	Szent János	A csóka és a székely
2. február	Szent János	A csóka és a székely	18. január	Szent János	A csóka és a székely
3. március	Szent János	A csóka és a székely	19. január	Szent János	A csóka és a székely
4. április	Szent János	A csóka és a székely	20. január	Szent János	A csóka és a székely
5. május	Szent János	A csóka és a székely	21. január	Szent János	A csóka és a székely
6. június	Szent János	A csóka és a székely	22. január	Szent János	A csóka és a székely
7. július	Szent János	A csóka és a székely	23. január	Szent János	A csóka és a székely
8. augusztus	Szent János	A csóka és a székely	24. január	Szent János	A csóka és a székely
9. szeptember	Szent János	A csóka és a székely	25. január	Szent János	A csóka és a székely
10. október	Szent János	A csóka és a székely	26. január	Szent János	A csóka és a székely
11. november	Szent János	A csóka és a székely	27. január	Szent János	A csóka és a székely
12. december	Szent János	A csóka és a székely	28. január	Szent János	A csóka és a székely
13. január	Szent János	A csóka és a székely	29. január	Szent János	A csóka és a székely
14. február	Szent János	A csóka és a székely	30. január	Szent János	A csóka és a székely
15. március	Szent János	A csóka és a székely	31. január	Szent János	A csóka és a székely

Szent Johanna

1. rész

2. rész

Az ablakmosó

Mészöly Miklós

1. rész

2. rész

A világ peremén

1. rész

2. rész

Denevér

1. rész

2. rész

A szabin nők elrablása

1. rész

2. rész

Bál a Savoyban

1. rész

2. rész

A Miskolci Nemzeti Színház 1963. márciusi naptárja, benne a 15-én, pénteken este 7-kor és 16-án, szombaton éjjel fél 11-kor játszott Az ablakmosóval. A havi beosztás mellett látható több darab, köztük Az ablakmosó szereposztása, alkotóinak névsora.

Ösbemutató a kísérleti színpadon

A színháztörténet századai – Sophoklész-től kezdve Shakespeare-en, Molière-n át Brechtig és napjainkig példázatként Vörösmarty igazat: „Nemzeti színház eredeti dráma nélkül állig képzelhető el... Az eredeti dráma a nemzeti színház lelke. A nemzeti színház értéke együtt jár az eredeti dráma értékével, ennek emelkedése és virágzása, emelkedése és virágzása a nemzeti színháznak is; egyik a másikat feltételezi.”

Minden színháznak legszentebb hivatása és önmaga iránti kötelessége elősegíteni az új drámák, a saját korának, életének tükröt tartó színpadi művek születését. Csak az íróval együtt dolgozva, őket színpadra segítve tehet eleget a színház, a korszerűség követelményének. Csak az az előadás lehet igazán korszerű – tartalmilag és formailag egyaránt – amely az adott valóság irodalmi ábrázolásából kiindulva, írók és színművészek közös erőfeszítéséből nő ki.

Ezek a megfontolások vezetnek minket, amikor minden évadban igyekszünk új magyar színpadi műveket bemutatni, új szerzőket színpadra segíteni. A magyar dráma iránti forró szeretettel vezérelve, minden utat megpróbálunk, és minden tőlünk telhető erőfeszítést megteszünk, hogy a magyar színházművészet fejlődését, előrehaladását segíteni tudjuk. Tisztaban vagyunk azzal, hogy ez a törekvés nem minden esetben jár sikerrel, s nem mindig találkozik mindenki tetszésével, de hisszük, hogy minden lépés előre viszi nemzeti drámairodalmunk ügyét. Tudjuk azt is, hogy ez a kérés, kísérletezés gyakran nem jár anyagi haszonnal, éppen ezért ezek

egy részét a kisebb kockázat miatt, szűkebb keretek között végezzük.

Ilyen kísérletnek szánjuk Mészöly Miklós: „Az ablakmosó” című burleszk-tragédiájának előadását is. Új szerző, újszerű felépítésű stíluskereső darabját mutatjuk be, nagyrészt újszerű színpadi megoldásokkal – egyelőre csak két előadásban. Nem várunk egyöntetű tetszést, hisz az új sohasem születik harcok, viták, véleménykülönbségek nélkül. De szeretnénk hinni, hogy közönségünk körében élénk visszhangja lesz próbálkozásunknak. S ha csak ennyit érünk el, már érdemes volt színpadot adni egy új magyar szerző művének. Mi azonban hisszük, hogy ezzel a kísérleti bemutatóval többet teszünk: egy szerény lépést előre az új magyar drámairodalom és színházművészet kibontakozásának útján.

MÉSZÖLY MIKLÓS:

AZ ABLAKMOSÓ

Burleszk-tragédia
Kísérőzenéjét szerzte: HOLLOSSY EGON

SZEREPLŐK:

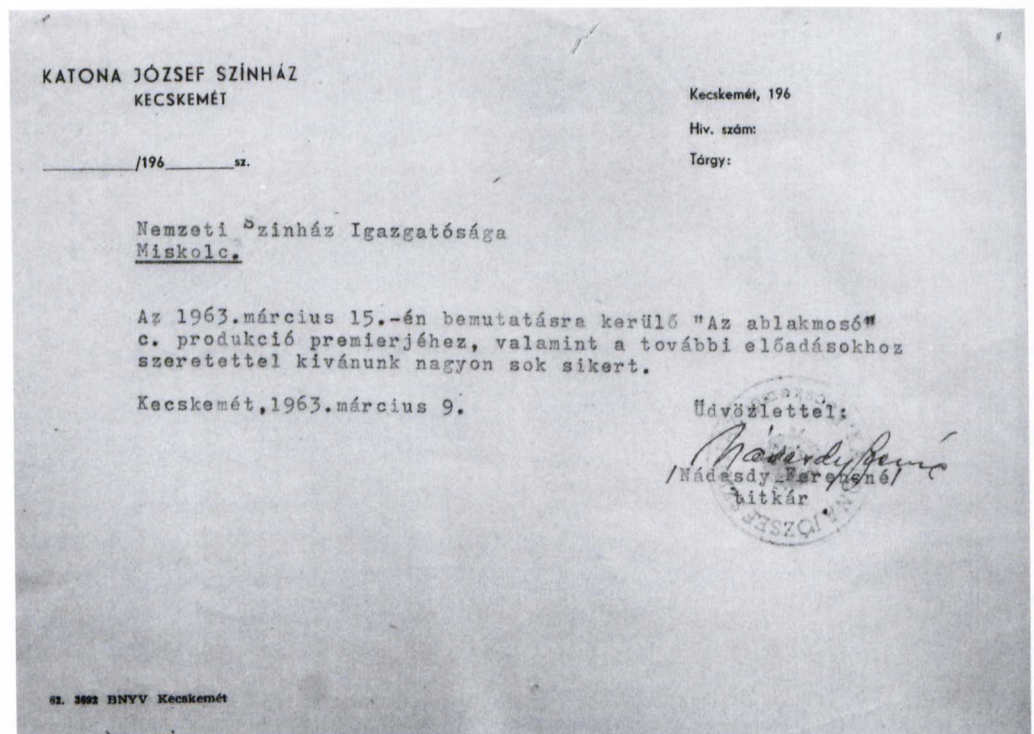
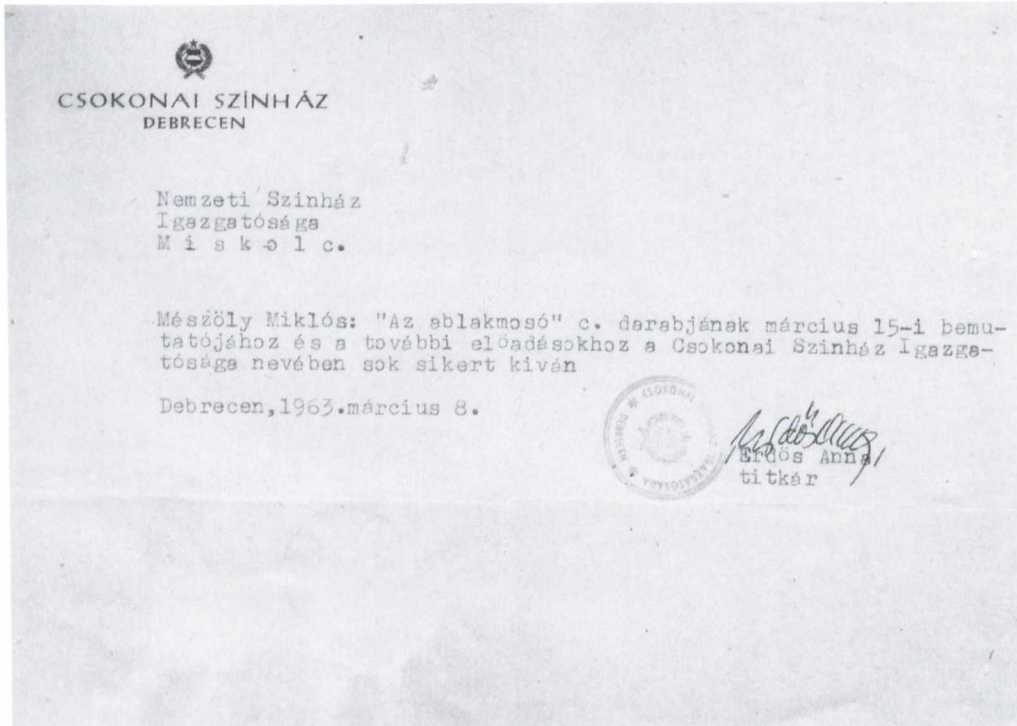
Tom	CSISZÉR ANDRÁS
Arny	KUN MAGDA
Házmaster	SOMLO FERENC
Házmasterné	ARVAI AGNÉS
Ablakmosó	PÁKOZDY JÁNOS
I. overallo	HODRÓGI ZOLTÁN
II. overallo	ALBERT KÁROLY

Történi napjainkban

Diszlet- és jelmeztervező: JÁRMAJ GYÖRGY
Az ütőhangszerzölőket összeállította és előadja:
VRANA JÓZSEF

Rendezte: RUTTKAI OTTO

A Miskolci Nemzeti Színház kommentárja a kísérleti színpad ösbemutatója kapcsán, továbbá Az ablakmosó szereposztása, alkotóinak névsora.

Dísztvíratok.

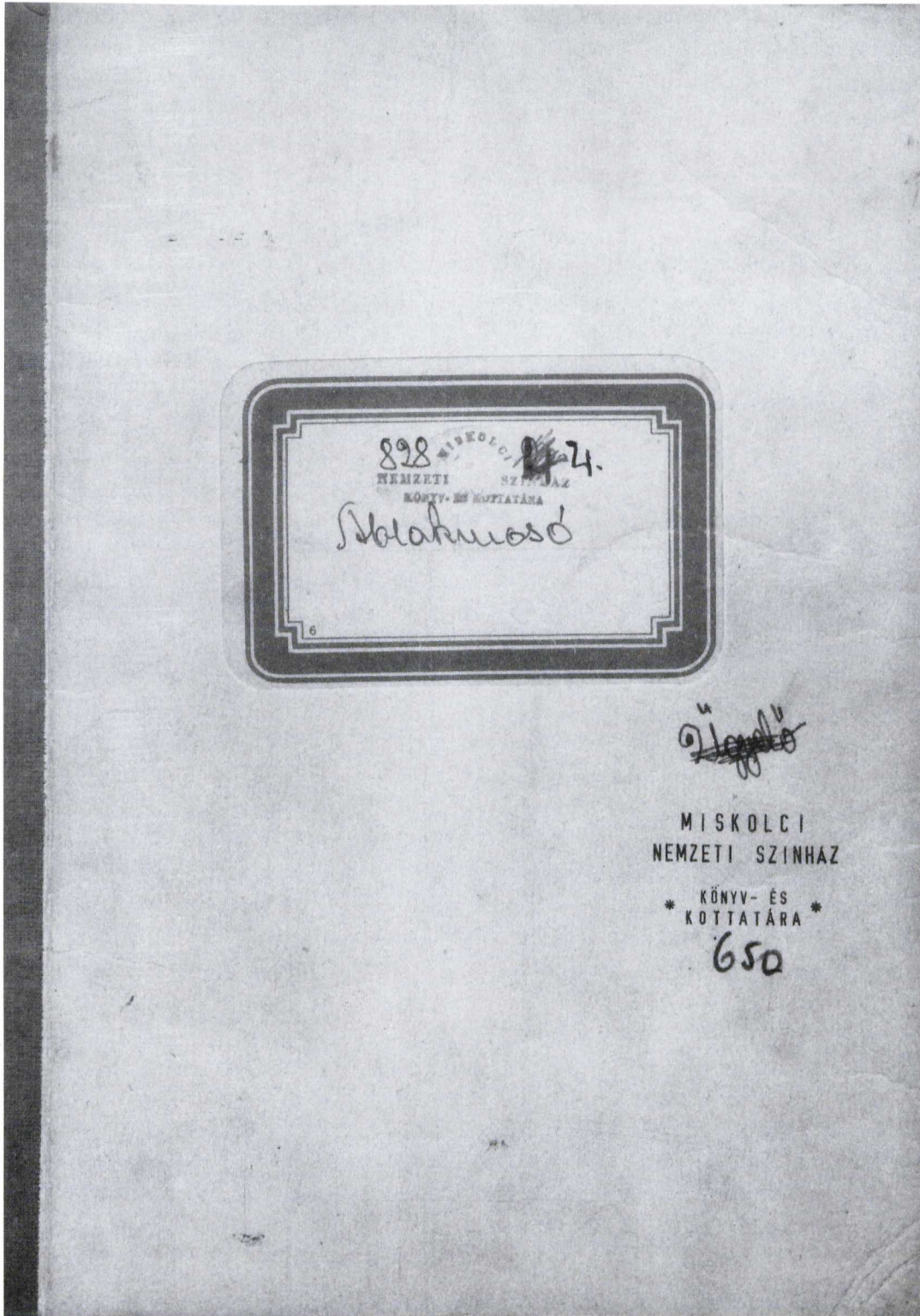
068564	A kötet oldalszáma	Felvonóhívatal	Pénztári szám	Számlám	Nap	Óra, perc	Hívatalos munkatársak
42 PEECS/1		6294	30	14	1849	=	
NEMZETI SZINHAZ IGAZGATOSAAGA MISKOLC				Továbbított:			
Vetted:		1902/31+		munkatály		átvettéskor	nap
MEESZOELY MIKLOS AZ ABLAKMOSO CIMUE BURLESZK TRAGEEDI AJAJANAK OESBEMUTATOJAAHOZ NAGY EES TOVAABBI SOK SOK SIKERT KIVAAN UGY A PEECSINEMZETI SZINHAZ IGAGTOSAAGA MINT TAARSULATA NEVEEBEN = NOGRAADY ROBERT +							
COLL +							

028119	A kötet oldalszáma	Felvonóhívatal	Pénztári szám	Számlám	Nap	Óra, perc	Hívatalos munkatársak
144 BUDAPEST		05299	13	15	1020	=	
NEMZETI SZINHAZ MISKOLC				Továbbított:			
Vetted:		0950/139		munkatály		átvettéskor	nap
AZ ABLAKMOSO BEMUTATOJAAHOZ SOK SIKERT KIVAAN A SZINHAZI DOLGOZOK SZAKSZERVEZETE +							
COLL +							

028120	A kötet oldalszáma	Felvonóhívatal	Pénztári szám	Számlám	Nap	Óra, perc	Hívatalos munkatársak
145 BUDAPEST		05300	13/12	15	1021	=	
NEMZETI SZINHAZ MISKOLC				Továbbított:			
Vetted:		1050/139		munkatály		átvettéskor	nap
AZ ABLAKMOSO CIMUE BEMUTATJUKHOZ SOK SIKERT KIVAANUNK SZINHAZMUEVEESZETI SZOEVEETSEEG +							
CP+							

02227	A kötet oldalszáma	Felvonóhívatal	Pénztári szám	Számlám	Nap	Óra, perc	Hívatalos munkatársak
VESZPREM/1		4222	21	15	1112	=	
MISKOLCI NEMZETI SZINHAZ IGAGTOSAAGA MISKOLC				Továbbított:			
Vetted:		1257/139		munkatály		átvettéskor	nap
AZ ABLAKMOSO BEMUTATJAAHOZ EES TOVAABBI ELMADAASAHOZ SOK SIKERT KIVAAN = LENDVAI PERENC IGAGGATO EES A VESZPREEMI PETOEFI SZINHAZ TAARSULATA +							
COLL +							

Disztávíratok.

Mészöly Miklós Az ablakmosó című darabja Miskolcon

A szövegeknyv borítója.

Csiszér András (Tomi) és Pákozdy János (Ablakmosó)*

Árvai Ágnes és Csiszér András*

Pákozdy János, Csiszér András, Somló Ferenc (Házmester), Árvai Ágnes (Nusi, a Házmesteré) és Kun Magda (Anni)*

*Birgés Árpád fotói, Miskolci Nemzeti Színház archívuma.

Csiszér András és Árvai Ágnes*

Montázs a főszereplőkkel*

*Birgés Árpád fotói, Miskolci Nemzeti Színház archívuma.